პირობებს კარნახობს ვითარება

ბაქო. 10 სექტემბერი. ვ. ი. ლენინის სახელობის რესპუბლიკური სტადიონი. “ნეფთჩი” (ბაქო) – “დინამო” (თბილისი) 1:1 (1:0).

“ნეფთჩი”: კრამარენკო, ყულიევი, ორუჯევი, უზბეკოვი, ნამაზოვი, ტ. აბასოვი, ჯავადოვი (ალი–ზადე), რახმანოვი, ალიევი, შიხლაროვი (ხუდაევი), სმოლნიკოვი.

“დინამო”: გოგია, კოსტავა, კანთელაძე, ხიზანიშვილი, მუჯირი, გ. მაჩაიძე (დარასელია), მ. მაჩაიძე, ქორიძე, გუცაევი, ყიფიანი, კოპალეიშვილი (შენგელია).

მსაჯი: ე. შკლოვსკი (მოსკოვი).

გოლები გაიტანეს ალიევმა (10), მ. მაჩაიძემ (63).

ვითარება კი ისეთი იყო, რომ ამ მატჩში ორი ქულის დაკარგვის უფლება არც “დინამოსა” და არც “ნეფთჩის” არ ჰქონდათ. ბაქოელი ფეხბურთელები კარგა ხანია ქულას ქულაზე აკოწიწებენ, რათა როგორმე შეინარჩუნონ ხუთი წლის წვითა და დაგვით მოპოვებული ადგილი უმაღლეს ლიგაში. სპეციალისტების აზრით ასეთ გარანტიას 27 ქულა იძლევა. სწორედ ამ ციფრს ებღაუჭება ხუთი თუ ექვსი კოლექტივი და მათ შორის “ნეფთჩიც”. სხვა საზრუნავი აქვს “დინამოს”. ჩემპიონატის დამთავრებამდე რვა ტურით ადრე ალბათ დიდი გამბედაობა არ უნდა იმის თქმას, რომ ჩვენი ფეხბურთელები როგორც მინიმუმი ვერცხლს მოიპოვებენ. ოქროსთვის ბრძოლაც ახლაღა იწყება. ამ სიტუაციაში ერთადერთი დამარცხებაც კი ძალზე გაართულებს ყველაფერს. ასე რომ მატჩის დაწყებამდე თითო ქულაზე იქნებ ორივე გუნდიც იყოს ყაბულს, მაგრამ შეხვედრისადმი დიდმა ინტერესმა, გადაჭედილი ტრიბუნების მხარდაჭერამ და გულშემატკივართა წინაშე შელახულმა თავმოყვარეობამ (უნდა ითქვას, რომ თბილისელთა ერთობ მშვიდობიანმა დებიუტმაც) “ნეფთჩი” აგრესიული თამაშისთვის განაწყო.

ბაქოელთა თავდასხმის ლიდერს სმოლნიკოვს სიამოვნებით აუბეს მხარი შიხლაროვმა და ჯავადოვმა. სტუმართა კარისკენ იწევს ალიევიც. მინდორზე თითქმის არ ჩანს თბილისელთა ნახევარდაცვა, ხიზანიშვილი ყოველნაირად ცდილობს, მაგრამ თანდათან ძნელდება სმოლნიკოვის შეჩერება. თავისიანებს სავსებით მოსწყდნენ ყიფიანი და გუცაევი. ყველაფერი იმით დამთავრდა, რომ მეათე წუთზე ბურთი “დინამოს” კარში აღმოჩნდა. რა თქმა უნდა, ნებისმიერი გოლი ერთი ან რამდენიმე ფეხბურთელის შეცდომის შედეგია (ამით სრულებითაც არ კნინდება თავდამსხმელთა დამსახურება), მაგრამ მთავარი მაინც ის კანონზომიერებაა, რაც ამ შეცდომას გარდაუვალს ხდის. ბაქოს მატჩში ვეღარ გაამართლა ალმაათელებთან ნაცადმა ტაქტიკამ – ამ დღეს კოპალეიშვილს რამდენადმე გამიზნული მოქმედებისთვის არც საშუალება ჰქონდა და არც დრო. ის კი არა, ვახტანგი სულ მალე იძულებული გახდა დაცვის ცენტრს მოხმარებოდა. მისი ფუნქციები ნაწილობრივ გ. მაჩაიძემ იკისრა. ბოლო ხანებში გოჩა ძალზე სასარგებლოდ თამაშობს. ასე იყო ბაქოელებთან შეხვედრაშიც. და მაინც, გადამწყვეტი სიტყვა დინამოელთა კაპიტანს უნდა ეთქვა – ერთობ მომძლავრებულ მეტოქის ნახევარდაცვას შეკავება ესაჭიროებოდა. მიუხედავად იმისა, რომ ცენტრისთვის ბრძოლა პირველ ტაიმში “დინამომ” მაინც წააგო, ამ სახელდახელო ცვლილებებმა (იძულებითმა) მეოცე წუთიდან მოყოლებული თანდათან გაანელა “ნეფთჩის” ენთუზიაზმი.

მეორე ტაიმი (კოპალეიშვილი შეცვალა შენგელიამ, შიხლაროვი – ხუდიევმა), თბილისელთა იერიშებით დაიწყო. ახლა უკვე მასპინძლები მიმართავენ სასწრაფო ზომებს. გოგიას კარის სიახლოვეს მხოლოდ სმოლნიკოვიღა დარჩა. მინდვრის შუაგულში დაჯგუფებულ მეტოქე ნახევარმცველთა ბრძოლის სასწორი ქართველი ფეხბურთელების მხარეს იხრება. მანუჩარ მაჩაიძე იოლად უსწორდება ალიევსა და აბასოვს, მოუმატა ქორიძემ, როგორც იქნა, ხელი გამოიღო თავდასხმამაც. ისევ განმეორდა პირველი ტაიმის სიუჟეტი, თუმცა ახლა თბილისელთა კარნახით – 63–ე წუთზე მ. მაჩაიძის ძლიერად დარტყმულ ბურთს კრამარენკომ (თითქმის უშეცდომოდ ჩაატარა მთელი მატჩი, რასაც ვერ ვიტყვით დინამოელთა გოლკიპერზე) ვეღარაფერი მოუხერხა. ამაზე უკეთესს ფორტუნა მართლაც ვერაფერს მოიფიქრებდა – მანუჩარი ნამდვილად ღირსი იყო თბილისელთა ერთადერთი გოლის ავტორობისა.

ამ წუთიდან ორივე გუნდი მოპოვებულ თუ შემორჩენილ ქულაზეღა ზრუნავს. დინამოელთა თანხმობის საბუთი ბურთის ნელი გათამაშება და იერიშობანაზე ხელის აღებაა, ხუდიევისა და ალი–ზადეს მცველებად განპიროვნება კი “ნეფთჩის” მშვიდობიან განწყობილებაზე ლაპარაკობს. და მაინც, მატჩის მიწურულს იყო წუთები, როცა როგორც ერთ, ისე მეორე კართან კვიმატად ატრიალდა ბურთი, მაგრამ არესის არ წამიერ გაღიმებას ლოგიკური საწყისი არ ჰქონდა, და ბუნებრივია, ვერც გაგრძელება ჰპოვა.

თქმა არ უნდა, ეს მატჩი “დინამოსთვის” საუკეთესოთაგანი, ან თუნდაც კარგი არ ყოფილა. გუნდის შედარებით უფერული (ჭადრაკში ყაიმზე თამაშს რომ ემახიან) თამაში ნაწილობრივ სატურნირო მდგომარეობამაც განაპირობა. თუმცა მხოლოდ ნაწილობრივ. თბილისელთა ასეთი ტაქტიკა “ინტერის” სახით მოვლენილი იტალიური წინაღობითაც შეიძლება აიხსნას. “ნეფთჩთან” შეხვედრაზე “დინამოს” უფროსმა მწვრთნელმა ნოდარ ახალკაცმა კითხვაზე, განსაზღვრულია თუ არა გუნდის შემადგენლობის თუნდაც მილანური ვარიანტიო, ასე თქვა: “ჯერჯერობით ტრავმის მიზეზით თბილისის “დინამოს” პასივში ოთხი ფეხბურთელია. არ არის გამორიცხული, რომ ბაქოს მატჩმა ეს რიცხვი კიდევ გაზარდოს”. ამ სიტყვების თუნდაც ნაწილობრივი გამართლება “ინტერთან” თამაშის რაღაც ვარიანტზე ფიქრსაც კი, ბუნებრივია, უსარგებლოს გახდიდა.

ვფიქრობთ, 10 სექტემბრის მატჩზე საუბრისას სრულებით არ არის საჭირო არც მეტისმეტი კირკიტი, არც “არამკითხე დამცველის” მანტიაში გახვევა – იმ მშვენიერი ქართული ანდაზისა არ იყოს, როგორც გიჭირდესო…

ი. ბერიაშვილი.
“ლელო”, 13 სექტემბერი, 1977 წ.